

ความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต Digital Intelligence of Undergraduate Students

สหพัฒน์ สถาปนิกานนท์^{1*}, สิริฉันท สติระกุล เทชพาหพงษ์² และปทีป เมธาคณวุฒิ³
Sahaphat Satapaniganone^{1*}, Sirichan Sathirakul Tachaphahapong²
and Pateep Methakunavudhi³

(Received: Dec. 1, 2023; Revised: Jan. 2, 2024; Accepted: Jan. 8, 2024)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต และเปรียบเทียบความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามเพศ กลุ่มสาขาวิชา และคะแนนเฉลี่ยสะสม กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 402 คน ได้แก่ นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับของรัฐ ทั้ง 4 ภูมิภาค ใช้การสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวัดความฉลาดทางดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตมีความฉลาดทางดิจิทัลภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า 1) การรักษาความปลอดภัยบนโลกดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดี 2) ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดี 3) การรับรู้ในตนเองและการมีส่วนร่วมบนโลกดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดี และ 4) การรู้เท่าทันดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางดิจิทัลจำแนกตาม เพศ กลุ่มสาขาวิชา และคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความฉลาดทางดิจิทัล พลเมืองดิจิทัล นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต

¹ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร 10330
Ph.D. Candidate, Higher Education, Department of Educational Policy Management and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand

*Corresponding author, e-mail: Sahaphat.sa@gmail.com

^{2,3} สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร 10330
Higher Education, Department of Educational Policy Management and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand

ABSTRACT

This research aimed to measure the digital intelligence of undergraduate students and compare it based on their gender, major, and Grade Point Average (GPA). Sample were 402 undergraduate students from autonomous universities in all four regions of the country using the Two-Stage Random Sampling method. The research instruments included digital intelligence tests for under- graduates, and the data was analyzed by frequency, percentage, mean (M), and standard deviation (S.D.). Differences were compared using a t-test along with a one-way ANOVA test.

The findings indicate that overall, undergraduate students have good levels of digital intelligence. When examining specific aspects, it was observed that: 1) Digital Safety is at a good level, 2) Digital Emotion is good, 3) Digital Awareness and Participation are at a good level, and 4) Digital Literacy is at a very good level. When comparing digital intelligence based on gender, major, and Grade Point Average (GPA), no statistically significant differences were found at the .05 significance level.

Keywords: Digital intelligence, Digital citizenship, Undergraduate students

บทนำ

การเตรียมความพร้อมคนไทยเพื่อก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ถือเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญของภาครัฐ เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีท่ามกลางชีวิตแห่งยุคดิจิทัล เห็นได้จากแผนพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมที่ได้มีแนวทางการปฏิรูปประเทศสู่การเป็น “ดิจิทัลไทยแลนด์” โดยมุ่งพัฒนาให้คนในประเทศสามารถใช้ประโยชน์จากดิจิทัลได้อย่างเต็มรูปแบบ ภายใต้ตัวชี้วัดความสำเร็จ 3 ประการ ได้แก่ 1) ประชาชนทุกคนสามารถใช้งานดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตระหนักรู้ เข้าใจ และใช้ประโยชน์จากดิจิทัลได้อย่างสร้างสรรค์ 2) ประเทศไทยมีกำลังคนที่มีองค์ความรู้ทางด้านดิจิทัลในระดับสากล และ 3) ประชาชนไทยสามารถใช้งานดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานได้อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559, น. 24) เช่นเดียวกับยุทธศาสตร์ที่ 3 ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2563, น. 3) ที่มุ่งเน้นยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมความเข้าใจด้านดิจิทัลให้กับประชาชนในทุกช่วงวัยเพื่อให้สามารถเข้าถึง เข้าใจ ใช้ประโยชน์จากดิจิทัลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม อีกทั้งยังมุ่งพัฒนากำลังคนให้พร้อมก้าวสู่ยุคดิจิทัลได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ในอดีตมีตัวชี้วัดอย่าง ML: Media Literacy เพื่อใช้วัดระดับการรู้เท่าทันสื่อของประชาชน และ DL: Digital Literacy เพื่อวัดระดับการรู้เท่าทันดิจิทัล แต่ด้วยบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ทำให้ในปัจจุบันความสามารถด้านการรู้เท่าทันสื่อ และดิจิทัล อาจไม่เพียงพอต่อสิ่งที่คนในสังคมต้องเผชิญอยู่โดยเฉพาะในยุคแห่งการเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยี ที่ทุกสรรพสิ่งถูกเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบดิจิทัล จึงนำมาซึ่งตัวชี้วัดใหม่ที่ชื่อว่า DQ (Digital Intelligence Quotient) เพื่อใช้วัดระดับความฉลาดทางดิจิทัล โดยความฉลาดทางดิจิทัลเปรียบเสมือนร่มใหญ่ทางด้านดิจิทัล ที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนทำให้ประชาชน มีความรู้ความสามารถทางด้านดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น สามารถเข้าถึง เข้าใจ ใช้ประโยชน์ และรู้ถึงโทษของดิจิทัลได้อย่างถ่องแท้ และเท่าทัน (DQ Institute, 2017, p. 4)

DQ Institute (2017, pp. 4-5) ได้กำหนดความฉลาดทางดิจิทัลไว้ 8 ด้าน ได้แก่ 1) การรักษาอัตลักษณ์ที่ตนบนโลกดิจิทัล 2) การบริหารชีวิตบนโลกดิจิทัล 3) การรับมือกับการถูกกลั่นแกล้งบนโลกดิจิทัล 4) การรักษาความปลอดภัยบนโลกดิจิทัล 5) การใช้งานดิจิทัลอย่างเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 6) การบริหารจัดการข้อมูลที่มีผู้ใช้งานทั้งไว้บนโลกดิจิทัล 7) การคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณบนโลกดิจิทัล และ 8) การรักษาข้อมูลส่วนตัวบนโลกดิจิทัล โดยเชื่อว่าองค์ประกอบทั้ง 8 ด้านนี้จะช่วยส่งเสริมทำให้ประชาชนมีความเป็นพลเมืองดิจิทัลที่พึงประสงค์ ด้าน European Commission (2017, p. 21) ได้กำหนดความฉลาดทางดิจิทัลไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้เท่าทันดิจิทัล 2) การสื่อสารและการทำงานร่วมกันบนโลกดิจิทัล 3) การสร้างเนื้อหาทางดิจิทัล 4) ความปลอดภัยทางดิจิทัล และ 5) การแก้ไขปัญหาทางดิจิทัล สอดคล้องกับ UNESCO (2019, pp. 9-10) ที่ได้แบ่งความฉลาดทางดิจิทัลไว้ 5 ด้านเช่นเดียวกัน ประกอบด้วย 1) การรู้เท่าทันดิจิทัล 2) ความปลอดภัยทางดิจิทัล 3) การมีส่วนร่วมบนโลกดิจิทัล 4) ความฉลาดทางอารมณ์ดิจิทัล และ 5) การสร้างสรรค์ดิจิทัล

สำหรับประเทศไทยได้มีการจัดทำกรอบการเข้าใจดิจิทัลขึ้น โดยได้นำกรอบแนวคิดเรื่องความฉลาดทางดิจิทัลของยุโรปเป็นคอมมิชชัน (DigComp 2.1) และยูเนสโก ปรับให้เข้ากับบริบทสังคมไทย และได้ขยายความขอบเขตความฉลาดทางดิจิทัลจาก 5 ด้าน เพิ่มขึ้นเป็น 9 ด้าน โดยส่วนที่เพิ่มขึ้นได้แก่ 1) การจัดการธุรกรรมทางดิจิทัล ขยายความเพิ่มเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลและประเทศไทย 4.0 2) สิทธิและความรับผิดชอบบนโลกดิจิทัล ขยายความเพิ่มเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ 3) การเข้าใจและปฏิบัติตามกฎหมายบนโลกดิจิทัล ขยายความเพิ่มเพื่อสนองต่อพระราชบัญญัติการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และ 4) สุขภาพดี ยุคดิจิทัล ขยายความเพิ่มเพื่อส่งเสริมให้คนไทยใช้งานดิจิทัลได้อย่างสมดุล (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2562, น. 4-5)

อย่างไรก็ตามแม้ความฉลาดทางดิจิทัลจะได้รับความสนใจ และถูกหยิบยกขึ้นมาพูดถึงทั้งในระดับนานาชาติ และระดับประเทศแต่ต้องยอมรับว่าการศึกษาความฉลาดทางดิจิทัลในกลุ่มวัยรุ่น โดยเฉพาะในกลุ่มนิสิตนักศึกษา ยังมีผู้ศึกษาไม่มากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาและวัดระดับความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษา โดยผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถใช้เป็น

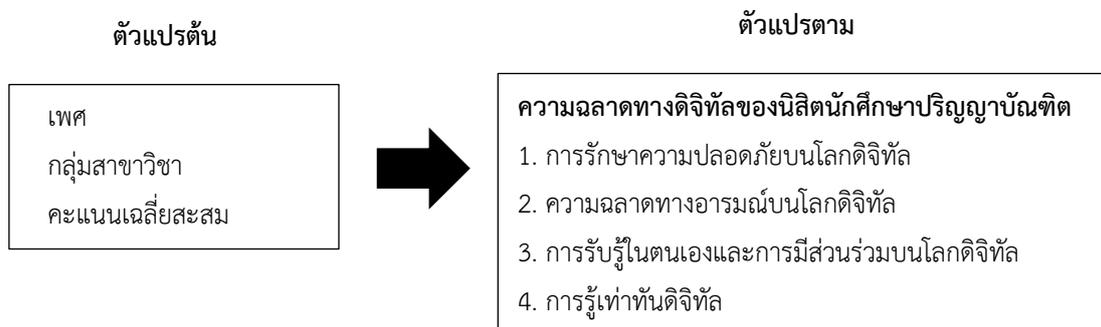
แนวทางในการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอน หรือใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความฉลาด ทางดิจิทัลให้กับกลุ่มนิสิตนักศึกษาได้ นอกจากนี้ผลการศึกษาในครั้งนี้ยังช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้รู้ศักยภาพภายในตนเอง และนำเอาผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้ตนเองมีความฉลาดทางด้านดิจิทัลเพิ่มมากขึ้นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต จำแนกตามเพศ กลุ่มสาขาวิชา และคะแนนเฉลี่ยสะสม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งวิเคราะห์แนวคิดความฉลาดทางดิจิทัลจากแหล่งข้อมูล จำนวน 5 แหล่ง ประกอบด้วย(DQ Institute, 2017; European Commission, 2017; UNESCO, 2019; คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561; สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) จนได้องค์ประกอบความฉลาดทางดิจิทัลที่ต้องการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การรักษาความปลอดภัยบนโลกดิจิทัล 2) ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล 3) การรับรู้ในตนเองและการมีส่วนร่วมบนโลกดิจิทัล 4) การรู้เท่าทันดิจิทัล โดยองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านนี้ ผู้วิจัยจะใช้กำหนดขึ้นเป็นข้อคำถามเพื่อวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษา และเปรียบเทียบความฉลาดทางดิจิทัล จำแนกตามเพศ กลุ่มสาขาวิชา และคะแนนเฉลี่ยสะสม ดังกรอบแนวคิดการวิจัยต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน ชุดที่ 2 กลุ่มสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รหัสหนังสือรับรอง COA No. 218/65

1. ประชากร และตัวอย่างการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทั้ง 4 ภูมิภาค 26 แห่งทั่วประเทศ จำนวน 474, 363 คน (กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม, 2561)

1.2 ตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต จากสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ทั้ง 4 ภูมิภาค กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน วรณีย์ แกมเกตุ, 2555) ซึ่งกำหนดค่าระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ 95% และค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05 และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย เพื่อให้ได้มหาวิทยาลัยที่ใช้เก็บข้อมูล โดยจะเก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มสาขาวิชา ประกอบด้วย 1) กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2) กลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และ 3) กลุ่มสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 402 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือในงานวิจัย ได้แก่ แบบวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิตนักศึกษา และตอนที่ 2 แบบวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษา 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การรักษาความปลอดภัยบนโลกดิจิทัล 2) ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล 3) การรับรู้ในตนเองและการมีส่วนร่วมบนโลกดิจิทัล 4) การรู้เท่าทันดิจิทัล มีลักษณะเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยให้นิสิตนักศึกษาอ่านสถานการณ์ และเลือกตอบข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของตนมากที่สุด

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำนิยามศัพท์ปฏิบัติการ และพฤติกรรมบ่งชี้ที่ได้จากการวิเคราะห์แนวคิดความฉลาดทางดิจิทัลกำหนดขึ้นเป็นข้อคำถามเชิงสถานการณ์ จากนั้นกำหนดให้มีการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ผ่านดัชนี IOC (Item Objective Congruence) ผลที่ได้อยู่ระหว่าง .60-1.00 (มีความเหมาะสม) หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดความฉลาดทางดิจิทัลกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ก่อนนำไปทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้คำนวณหาค่าความเที่ยงผ่านสูตร (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงสอดคล้องภายในทั้งฉบับเท่ากับ .87 (ความเที่ยงสูง) และคำนวณหาความสัมพันธ์กับค่าอำนาจจำแนกผ่านสูตร (Corrected Item total Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 -.67 (จำแนกได้ดี) ก่อนนำแบบวัดออกไปใช้จริงกับนิสิตนักศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเอกสารใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน รหัสหนังสือรับรอง COA No. 218/65 ยื่นต่อคณะและมหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต จำนวน 402 คน ประกอบด้วย นิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยใช้แบบวัดความฉลาดทางดิจิทัลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้สถิติบรรยาย อาทิ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ร่วมกับสถิติอ้างอิง อาทิ (Independent-Samples-t-test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความฉลาดทางดิจิทัลแยกตามตัวแปรเพศ และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความฉลาดทางดิจิทัลแยกตามกลุ่มสาขาวิชา และคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยข้อมูลทั้งหมดจะถูกประมวลผลผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปก่อนนำไปสรุปผล

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (M) ระดับความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยนำวิธีการกำหนดระดับคะแนนของ (เบสท์, 1977; อ้างถึงใน ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550) มาประยุกต์ใช้ ดังนี้

3.28-4.00 หมายถึง นิสิตนักศึกษามีความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับดีมาก

2.52-3.27 หมายถึง นิสิตนักศึกษามีความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับดี

1.76-2.51 หมายถึง นิสิตนักศึกษามีความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับพอใช้

1.00-1.75 หมายถึง นิสิตนักศึกษามีความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับปรับปรุง

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต จำนวน 402 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 227 คน (ร้อยละ 56.47) กำลังศึกษาอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 103 คน (ร้อยละ 25.62) และศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์มากที่สุด จำนวน 136 คน (ร้อยละ 33.83) เมื่อจำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.51-2.99 จำนวน 204 คน (ร้อยละ 50.75)

2. ความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต

ตารางที่ 1 ผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในองค์ประกอบที่ 1
เรื่อง การรักษาความปลอดภัยบนโลกดิจิทัล

ประเด็น	M	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบย่อย: 1.1 การรักษาข้อมูลส่วนบุคคลบนโลกดิจิทัล			
1. นิสิตนักศึกษาบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างปลอดภัยบนโลกดิจิทัล	3.10	0.63	ดี
2. นิสิตนักศึกษาหลีกเลี่ยงการโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นลงบนโลกดิจิทัล	3.02	0.60	ดี
องค์ประกอบย่อย: 1.2 การรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกดิจิทัล			
3. นิสิตนักศึกษารับมือกับการถูกกลั่นแกล้งบนโลกดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม	3.37	0.85	ดีมาก
4. นิสิตนักศึกษาควบคุมตนเองไม่ให้กลั่นแกล้งผู้อื่นบนโลกดิจิทัลได้เหมาะสม	3.14	0.54	ดี
องค์ประกอบย่อย: 1.3 การจัดการกับร่องรอยบนโลกดิจิทัล			
5. นิสิตนักศึกษาจัดการร่องรอยดิจิทัลที่ตั้งใจทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ได้เหมาะสม	3.22	0.61	ดี
6. นิสิตนักศึกษาจัดการร่องรอยที่ไม่ได้ตั้งใจทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ได้เหมาะสม	3.02	0.76	ดี
องค์ประกอบย่อย: 1.4 การจัดสรรเวลาหน้าจอได้อย่างเหมาะสม			
7. นิสิตนักศึกษาแบ่งเวลาการใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.51	0.74	พอใช้
8. นิสิตนักศึกษาตระหนักรู้ถึงผลที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งานสื่อดิจิทัลเป็นเวลานาน และสามารถป้องกันผลกระทบได้อย่างเหมาะสม	2.32	0.77	พอใช้
องค์ประกอบย่อย: 1.5 การจัดการธุรกรรมการเงินบนโลกดิจิทัล			
9. นิสิตนักศึกษาเลือกซื้อสินค้าผ่านระบบดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม	3.50	0.74	ดีมาก
10. นิสิตนักศึกษาแสวงหาข้อมูลของร้านค้าและผู้ขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.65	0.68	ดีมาก
11. นิสิตนักศึกษาสร้างความปลอดภัยในการทำธุรกรรมออนไลน์ได้เหมาะสม	2.50	0.80	พอใช้
รวม	3.03	0.41	ดี

จากตารางที่ 1 ผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในองค์ประกอบที่ 1 เรื่อง การรักษาความปลอดภัยบนโลกดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดี ($M = 3.03$, $S.D. = 0.41$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีระดับความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับดีมาก คือ ข้อ 10 นิสิตนักศึกษาแสวงหาข้อมูลของร้านค้า และผู้ขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($M = 3.65$, $S.D. = 0.68$) รองลงมา คือ ข้อ 9 นิสิตนักศึกษาเลือกซื้อสินค้าผ่านระบบดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ($M = 3.50$, $S.D. = 0.74$) และ ข้อ 3 นิสิตนักศึกษารับมือกับการถูกกลั่นแกล้งบนโลกดิจิทัลได้เหมาะสม ($M = 3.37$, $S.D. = 0.85$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีระดับความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับพอใช้ คือ ข้อ 8 นิสิตนักศึกษาตระหนักรู้ถึงผลที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งานสื่อดิจิทัลเป็นเวลานาน และสามารถป้องกันผลกระทบได้เหมาะสม ($M = 2.32$, $S.D. = 0.77$) ข้อ 11 นิสิตนักศึกษา

สร้างความปลอดภัย ในการทำธุรกรรมออนไลน์ได้เหมาะสม ($M = 2.50, S.D. = 0.80$) และข้อ 7
นิสิตนักศึกษาแบ่งเวลาการใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($M = 2.51, S.D. = 0.74$)

ตารางที่ 2 ผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในองค์ประกอบที่ 2
เรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล

ประเด็น	M	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบย่อย: 2.1 การใช้งานดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม และรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น			
12. นิสิตนักศึกษาใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างมีจริยธรรม	3.38	0.86	ดีมาก
13. นิสิตนักศึกษาใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างเห็นอกเห็นใจผู้อื่นบนโลกดิจิทัล	3.57	0.63	ดีมาก
องค์ประกอบย่อย: 2.2 การมีมารยาททางดิจิทัล			
14. นิสิตนักศึกษาเข้าใจธรรมเนียมปฏิบัติ ใช้ถ้อยคำสุภาพเหมาะสม เพื่อให้การใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เป็นไปอย่างราบรื่น	2.43	0.81	พอใช้
องค์ประกอบย่อย: 2.3 การปฏิบัติตามกฎหมาย และเคารพสิทธิของผู้อื่นบนโลกดิจิทัล			
15. นิสิตนักศึกษาคือความกฎหมายดิจิทัลได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	3.37	0.81	ดีมาก
16. นิสิตนักศึกษาเคารพสิทธิของผู้อื่นบนโลกดิจิทัล	3.45	0.82	ดีมาก
รวม	3.24	0.51	ดี

จากตารางที่ 2 ผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในองค์ประกอบที่ 2 เรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดี ($M = 3.24, S.D. = 0.51$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีระดับความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับดีมาก คือ ข้อ 13 นิสิตนักศึกษาใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างเห็นอกเห็นใจผู้อื่นบนโลกดิจิทัล ($M = 3.57, S.D. = 0.63$) รองลงมา คือ ข้อ 16 นิสิตนักศึกษาเคารพสิทธิของผู้อื่นบนโลกดิจิทัล ($M = 3.45, S.D. = 0.82$) ข้อ 12 นิสิตนักศึกษาใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างมีจริยธรรม ($M = 3.38, S.D. = 0.86$) และข้อ 15 นิสิตนักศึกษาคือความกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานสื่อดิจิทัลได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ($M = 3.37, S.D. = 0.81$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีระดับความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับพอใช้ คือ ข้อ 14 นิสิตนักศึกษาเข้าใจธรรมเนียมปฏิบัติ ใช้ถ้อยคำสุภาพเหมาะสม เพื่อให้การใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ดำเนินไปอย่างราบรื่น ($M = 2.43, S.D. = 0.81$)

ตารางที่ 3 ผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในองค์ประกอบที่ 3
เรื่อง การรับรู้ในตนเองและการมีส่วนร่วมบนโลกดิจิทัล

ประเด็น	M	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบย่อย: 3.1 การมีอัตลักษณ์ที่ติดบนโลกดิจิทัล			
17. นิสิตนักศึกษานำเสนอความเป็นตนเองบนโลกดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม	2.23	0.81	พอใช้
18. นิสิตนักศึกษาเคารพความแตกต่างหลากหลายระหว่างกันบนโลกดิจิทัล	2.38	0.91	พอใช้
องค์ประกอบย่อย: 3.2 การติดต่อ สื่อสาร และประสานงานระหว่างกันบนโลกดิจิทัล			
19. นิสิตนักศึกษาเลือกใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์	3.61	0.71	ดีมาก
20. นิสิตนักศึกษาเลือกใช้ระดับภาษาในการติดต่อประสานงานระหว่างกันบนโลกดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม	3.41	0.84	ดีมาก
องค์ประกอบย่อย: 3.3 การแบ่งปันผ่านทางเทคโนโลยีดิจิทัล			
21. นิสิตนักศึกษาแบ่งปัน และแชร์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อทำหน้าที่ให้ความรู้กับผู้อื่นบนโลกดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม	3.65	0.59	ดีมาก
รวม	3.06	0.46	ดี

จากตารางที่ 3 ผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในองค์ประกอบที่ 3 เรื่อง การรับรู้ในตนเองและการมีส่วนร่วมบนโลกดิจิทัล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดี ($M = 3.06$, $S.D. = 0.46$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีระดับความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับดีมาก คือ ข้อ 21 นิสิตนักศึกษาแบ่งปัน และแชร์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อทำหน้าที่ให้ความรู้กับผู้อื่นบนโลกดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ($M = 3.65$, $S.D. = 0.59$) ข้อ 19 นิสิตนักศึกษาเลือกใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ($M = 3.61$, $S.D. = 0.71$) และข้อ 20 นิสิตนักศึกษาเลือกใช้ระดับภาษาในการติดต่อประสานงานระหว่างกันบนโลกดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ($M = 3.41$, $S.D. = 0.84$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งมีระดับความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับพอใช้ คือ 17 นิสิตนักศึกษานำเสนอความเป็นตนเองบนโลกดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ($M = 2.23$, $S.D. = 0.81$) และ ข้อ 18 นิสิตนักศึกษาเคารพความแตกต่างหลากหลายระหว่างกันบนโลกดิจิทัล ($M = 2.38$, $S.D. = 0.91$)

ตารางที่ 4 ผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในองค์ประกอบที่ 4 เรื่อง การรู้เท่าทันดิจิทัล

ประเด็น	M	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบย่อย: 4.1 การเข้าถึงสื่อดิจิทัล			
22. นิสิตนักศึกษาเข้าถึงและแสวงหาข้อมูลผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ได้อย่างหลากหลาย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ	3.47	0.83	ดีมาก
23. นิสิตนักศึกษাজดจำความหมายของคำศัพท์ และสัญลักษณ์จากสื่อดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม	3.40	0.83	ดีมาก
องค์ประกอบย่อย: 4.2 การวิเคราะห์สื่อดิจิทัล			
24. นิสิตนักศึกษาแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อเสนอแนะเกินจริง และความคิดเห็นออกจากกันได้อย่างถูกต้อง	2.45	0.73	พอใช้
25. นิสิตนักศึกษาจำแนกวัตถุประสงค์หลักและแฝงในการนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อดิจิทัลได้อย่างครบถ้วน	2.43	0.80	พอใช้
26. นิสิตนักศึกษาให้เหตุผลสนับสนุนการวิเคราะห์เนื้อหาบนสื่อดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.64	0.65	ดีมาก
องค์ประกอบย่อย: 4.3 การประเมินเนื้อหาบนสื่อดิจิทัล			
27. นิสิตนักศึกษาคัดสินคุณค่าเนื้อหาบนโลกดิจิทัลที่มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย	3.32	0.89	ดีมาก
28. นิสิตนักศึกษาเลือกรับหรือปฏิเสธข้อมูลข่าวสารได้ด้วยตนเอง โดยใช้หลักการตัดสินคุณค่าความถูกต้องเป็นเกณฑ์ประเมินเนื้อหา	3.58	0.70	ดีมาก
องค์ประกอบย่อย: 4.4 การสร้างสรรค์ทางดิจิทัล			
29. นิสิตนักศึกษาวางแผน ออกแบบ เรียบเรียง ค้นคว้าข้อมูล และผลิตสื่อ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลลงบนระบบดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม	3.60	0.61	ดีมาก
30. นิสิตนักศึกษานำเสนอเนื้อหาโดยเลือกใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการนำเสนอได้อย่างถูกต้อง	3.75	0.46	ดีมาก
รวม	3.29	0.36	ดีมาก

จากตารางที่ 4 ผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในองค์ประกอบที่ 4 เรื่อง การรู้เท่าทันดิจิทัล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($M = 3.29$, $S.D. = 0.36$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีระดับความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับดีมาก คือ ข้อ 30 นิสิตนักศึกษานำเสนอเนื้อหาโดยเลือกใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการนำเสนอได้อย่างถูกต้อง ($M = 3.75$, $S.D. = 0.46$) รองลงมาคือ ข้อ 26 นิสิตนักศึกษาให้เหตุผลสนับสนุนการวิเคราะห์เนื้อหาบนสื่อดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($M = 3.64$, $S.D. = 0.65$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งมีระดับความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับพอใช้ คือ ข้อ 25 นิสิตนักศึกษาจำแนกวัตถุประสงค์หลักและแฝงในการนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อดิจิทัลได้อย่างครบถ้วน ($M = 2.43$, $S.D. = 0.80$) ข้อ 24 นิสิตนักศึกษาแยกแยะ ข้อเท็จจริง ข้อเสนอแนะเกินจริง ความคิดเห็นออกจากกันได้อย่างถูกต้อง ($M = 2.45$, $S.D. = 0.73$)

ตารางที่ 5 ผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาภาพรวมทั้งฉบับ

องค์ประกอบ	M	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบที่ 1 การรักษาความปลอดภัยบนโลกดิจิทัล	3.03	0.41	ดี
องค์ประกอบที่ 2 ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล	3.24	0.51	ดี
องค์ประกอบที่ 3 การรับรู้ในตนเองและการมีส่วนร่วมบนโลกดิจิทัล	3.06	0.46	ดี
องค์ประกอบที่ 4 การรู้เท่าทันดิจิทัล	3.29	0.36	ดีมาก
รวม	3.15	0.35	ดี

จากตารางที่ 5 ผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาภาพรวมทั้งฉบับ พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับดี ($M = 3.15$, $S.D. = 0.35$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า มี 1 องค์ประกอบที่นิสิตนักศึกษามีความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับดีมาก และสูงสุดคือ องค์ประกอบที่ 4 การรู้เท่าทันดิจิทัล ($M = 3.29$, $S.D. = 0.36$) ส่วนองค์ประกอบที่ 2 ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล ($M = 3.24$, $S.D. = 0.51$) องค์ประกอบที่ 3 การรับรู้ในตนเองและการมีส่วนร่วมบนโลกดิจิทัล ($M = 3.06$, $S.D. = 0.46$) และองค์ประกอบที่ 1 การรักษาความปลอดภัยบนโลกดิจิทัล ($M = 3.03$, $S.D. = 0.41$) ภาพรวมอยู่ในระดับดี

3. เปรียบเทียบความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต จำแนกตามเพศ กลุ่มสาขาวิชา และคะแนนเฉลี่ยสะสม

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบความแตกต่างของความฉลาดทางดิจิทัลแยกตามตัวแปรเพศ

เพศ	n	M	S.D.	t	p
ชาย	175	94.85	11.19	.389	.697
หญิง	227	94.43	10.32		

Levene's test: $F = .756$, $p = .385$

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางดิจิทัลแยกตามตัวแปรเพศโดยใช้การทดสอบทีแบบอิสระ (Independent-Samples-t-test) ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้น โดยอาศัยการทดสอบ Levene's test พบว่า ค่าความแปรปรวนของข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน ($F = .756$, $p = .385$) เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของความฉลาดทางดิจิทัลแยกตามตัวแปรเพศ พบว่า นิสิตนักศึกษาเพศชาย และเพศหญิงมีความฉลาดทางดิจิทัลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = .389$, $p = .697$)

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบความแตกต่างของความฉลาดทางดิจิทัลแยกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	n	M	S.D.	F	P
วิทย์สุขภาพ	134	95.11	10.63		
วิทย์เทคโนโลยี	132	94.40	10.37	.218	.804
สังคมมนุษย์	136	94.33	11.12		

Levene's test: $F = .402, df_1 = 2, df_2 = 399, p = .669$

* $p < .05$

จากตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางดิจิทัลแยกตามกลุ่มสาขาวิชาโดยใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้น โดยอาศัยการทดสอบ Levene's test พบว่า ค่าความแปรปรวนของข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มไม่แตกต่างกัน ($F = .402, p = .669$) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางดิจิทัลแยกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นิสิตนักศึกษาที่อยู่ต่างกลุ่มสาขาวิชา มีความฉลาดทางดิจิทัลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .218, p = .804$)

ตารางที่ 8 ผลการทดสอบความแตกต่างของความฉลาดทางดิจิทัลแยกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม

คะแนนเฉลี่ยสะสม	n	M	S.D.	F	P
2.00-2.50	37	93.16	11.84		
2.51-2.99	204	94.71	10.47	.493	.687
3.00-3.49	121	94.41	10.17		
3.50 ขึ้นไป	40	96.07	12.39		

Levene's test: $F = .429, df_1 = 3, df_2 = 398, p = .732$

* $p < .05$

จากตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางดิจิทัลแยกตามคะแนนเฉลี่ยสะสมโดยใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้น โดยอาศัยการทดสอบ Levene's test พบว่า ค่าความแปรปรวนของข้อมูลทั้ง 4 กลุ่มไม่แตกต่างกัน ($F = .429, p = .732$) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางดิจิทัลแยกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีความฉลาดทางดิจิทัลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .493, p = .687$)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต ภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การรักษาความปลอดภัยบนโลกดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดี องค์ประกอบที่ 2 ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดี องค์ประกอบที่ 3 การรับรู้ในตนเองและการมีส่วนร่วมบนโลกดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดี และองค์ประกอบที่ 4 การรู้เท่าทันดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

2. เมื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางดิจิทัลจำแนกตาม เพศ กลุ่มสาขาวิชา และคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า เพศ กลุ่มสาขาวิชา และคะแนนเฉลี่ยสะสมที่ต่างกัน มีความฉลาดทางดิจิทัลไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เพศ กลุ่มสาขาวิชา และคะแนนเฉลี่ยสะสม ไม่มีผลต่อความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต

อภิปรายผล

1. ผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต ภาพรวมอยู่ในระดับดี ไม่สอดคล้องกับผลการสำรวจของ (DQ Institute, 2017; วรรณกร พรประเสริฐ และรักชิต สุทธิพงษ์, 2562, น. 112) ที่ระบุว่า วัยรุ่นมีความฉลาดทางดิจิทัลอยู่ในระดับต่ำ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ส่วนหนึ่ง อาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเตือนภัยมิจฉาชีพบนโลกออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ขณะที่หลายสถาบันอุดมศึกษาก็เริ่มให้ความสำคัญและจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัล ส่งผลทำให้นิสิตนักศึกษามีความตระหนักรู้ และมีความสามารถทางด้านดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาความฉลาดทางดิจิทัลแยกตามองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การรักษาความปลอดภัยบนโลกดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมี 2 ประเด็นที่นิสิตนักศึกษามีความฉลาดอยู่ในระดับพอใช้ ได้แก่ ความสามารถในการจัดสรรเวลาหน้าจอ และการสร้างความปลอดภัยในการทำธุรกรรมออนไลน์ สอดคล้องกับกรอบการเข้าใจดิจิทัล ของสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2562, น. 4-5) ที่ระบุว่า การจัดการธุรกรรมออนไลน์ และการจัดสรรเวลาหน้าจอถือเป็นปัญหาที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมให้คนไทยสามารถใช้งานดิจิทัลได้อย่างสมดุล และปลอดภัย องค์ประกอบที่ 2 ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมี 1 ประเด็นที่นิสิตนักศึกษามีความฉลาดอยู่ในระดับพอใช้ ได้แก่ การมีมารยาทที่ดีทางดิจิทัล สอดคล้องกับที่ (สรานนท์ อินทนนท์, 2562, น. 3) กล่าวว่า วัยรุ่นยุคปัจจุบันชอบแสดงความคิดเห็นโดยใช้ถ้อยคำหยาบคายไร้ซึ่งมารยาททางสังคม เพียงเพราะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันบนโลกออนไลน์ องค์ประกอบที่ 3 การรับรู้ในตนเองและการมีส่วนร่วมบนโลกดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมี 1 ประเด็นที่นิสิตนักศึกษามีความฉลาดอยู่ในระดับพอใช้ ได้แก่ การมีอัตลักษณ์ที่ดีบนโลกดิจิทัล เช่นเดียวกับที่ ธานี เชื้อสถาปนศิริ (2557, น. 31) ระบุว่า วัยรุ่นปัจจุบันขาดการรับรู้อัตลักษณ์เฉพาะ

ตนบนโลกดิจิทัล ชอบเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น เลียนแบบพฤติกรรมในเกม บางคนปิดกั้นอัตลักษณ์ของตนเพียงเพราะกลัวสังคมไม่ยอมรับ และองค์ประกอบที่ 4 การรู้เท่าทันดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยมี 1 ประเด็นที่นิสิตนักศึกษาที่มีความเสี่ยง คือ ความสามารถในการวิเคราะห์สื่อดิจิทัล สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะคนรุ่นใหม่ชอบความไว ความเร็ว ต้องการรู้และแชร์ก่อนเขาก่อนใคร ทำให้ข้อมูลที่ได้บางครั้งขาดการคิดวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย โดยปัญหาเหล่านี้จะลดน้อยลงหากเยาวชนและวัยรุ่นคำนึงถึงหลัก 3 ต. ได้แก่ การตั้งสติ ตรวจสอบ แล้วจึงตอบสนองต่อข้อมูลข่าวสารต่างๆ บนโลกดิจิทัล (พนม คลีฉายา, 2559)

2. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางดิจิทัลจำแนกตาม เพศ กลุ่มสาขาวิชา และคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า 2.1) ด้านเพศ นิสิตนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีความฉลาดทางดิจิทัลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (แหวตทา เตชาทวิวรรณ และอัจฉรา ประเสริฐสิน, 2559, น. 97) ที่ระบุว่า เพศไม่มีผลต่อความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัลของนิสิตนักศึกษา เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้เป็นกลุ่มดิจิทัลเนทีฟ ที่เกิดเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล จึงมีแนวโน้มใช้งานและมีความฉลาดรู้ทางด้านดิจิทัลอยู่ในระดับเดียวกัน 2.2) ด้านกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นิสิตนักศึกษาที่อยู่ต่างกลุ่มสาขาวิชา มีความฉลาดทางดิจิทัลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย วรรณกร พรประเสริฐ และรัชชิต สุทธิพงษ์ (2562, น. 114) ที่พบว่า กลุ่มสาขาวิชาไม่มีผลต่อความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษา เนื่องจากทุกกลุ่มสาขาวิชาต่างใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการเรียน และใช้เป็นสื่อกลางในการค้นคว้าหาความรู้ในศาสตร์เฉพาะของตน ผวนกับความเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความสามารถในการเข้าถึง และใช้งานสื่อดิจิทัลจึงทำให้นิสิตนักศึกษา มีความสามารถด้านดิจิทัลไม่ต่างกัน 2.3) ด้านคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีความฉลาดทางดิจิทัลไม่แตกต่างกัน โดย Park (2016) กล่าวว่า ความฉลาดทางดิจิทัลถือเป็นจรรยาทักษะ (Soft skills) วัดได้จากความสามารถด้านสังคม อารมณ์ และการรับรู้ ที่จะทำให้บุคคลสามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายบนโลกดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ไม่ได้วัดจากความสามารถด้านการท่องจำและสอบเหมือนสมรรถนทักษะ (Hard skills) ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยสะสม ซึ่งโดยมากนิยมวัดผลสัมฤทธิ์ผ่านสมรรถนทักษะ (Hard skills) จึงไม่สามารถนำมาตัดสินความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำเอาผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลที่ได้จากงานวิจัยชิ้นนี้ใช้เป็นฐานในการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอน หรือใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัลให้กับกลุ่มนิสิตนักศึกษาได้ตามความเหมาะสม โดยอาจจัดให้อยู่ใน

รูปแบบของภาพรวมไม่ต้องแบ่งแยกตามเพศ กลุ่มสาขาวิชา หรือคะแนนเฉลี่ยสะสม เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า เพศ กลุ่มสาขาวิชา และคะแนนเฉลี่ยสะสม ไม่มีผลต่อระดับความฉลาดทางดิจิทัลของนิสิตนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้งบเก็บข้อมูลเฉพาะกลุ่มนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต (วัยรุ่น) ทั้งนี้หากมีการเก็บข้อมูลจากช่วงวัยอื่น เช่น วัยเด็ก วัยกลางคน และผู้สูงอายุ เพิ่มเติมย่อมเป็นผลดี เพราะจะทำให้เห็นภาพรวมนำไปสู่การวางแผนพัฒนาทักษะความฉลาดทางดิจิทัลให้กับประชาชนไทยในทุกช่วงวัย สอดรับกับนโยบายดิจิทัลไทยแลนด์

2.2 การศึกษาครั้งนี้งบเปรียบเทียบความฉลาดทางดิจิทัลแบบภาพรวม ผู้ที่สนใจสามารถนำองค์ประกอบความฉลาดทางดิจิทัล วิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้าน หรือรายตัวบ่งชี้เพิ่มเติมได้ โดยอาจกำหนดให้มีการเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ กลุ่มสาขาวิชา และคะแนนเฉลี่ยสะสม เพื่อให้ได้สารสนเทศและผลการวัดความฉลาดทางดิจิทัลที่ละเอียดแม่นยำมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). *แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2563, จาก <https://www.mdes.go.th/content/download-detail/2798>
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2563). *แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2563-2567*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2563, จาก <https://www.mdes.go.th/law/download/502>
- กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม. (2561). *สถิติอุดมศึกษา ปี 2561*. กรุงเทพฯ: ซีโนพับลิชชิง แอนด์แพคเกจจิ้ง.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิด้านดิจิทัลระดับปริญญาบัณฑิต*. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2561, จาก <http://edu.vru.ac.th/>
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. นนทบุรี: ไทยเนรมิตกิจ อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.
- ชาม เชื้อสถาปนศิริ. (2557). *สื่อดิจิทัลกับเด็กไทย ประเด็นที่ควรกังวลและรับมือ*. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2563, จาก <https://nbtcrights.com>
- พนม คลีฉายา. (2559). *การใช้งาน ความเสี่ยง การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล และแนวทางการสอนเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- วรรณกร พรประเสริฐ และรักษิต สุทธิพงษ์. (2562). *ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 19(2), น. 104-117.

- วรรณีย์ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แววตา เตชาทวิวรรณ และอัจฉรา ประเสริฐสิน. (2559). *การพัฒนาแบบวัดการรู้ดิจิทัลสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สรานนท์ อินทนนท์. (2562). *ทักษะการเอาใจเขามาใส่ใจเราทางดิจิทัล (Digital Empathy)*. ปทุมธานี: วอล์ค ออน คลาวด์.
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2562). *กรอบการเข้าใจดิจิทัลสำหรับพลเมืองไทย* สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2563, จาก <https://www.onde.go.th>
- DQ Institute. (2017). *Digital Intelligence: A Conceptual Framework*. Retrieved August 31, 2017, from <https://www.dqinstitute.org>
- European Commission. (2017). *DigComp2.1 The Digital Competence Framework for Citizens*. European Union: Luxembourg Publications.
- Park, Y. (2016). *8 digital life skills all children need-and a plan for teaching them*. Retrieved September 6, 2016, from <https://www.weforum.org>.
- UNESCO. (2019). *Digital in Asia-Pacific Insights into Children's Digital Citizenship*. Retrieved September 3, 2019, from <https://www.gcedclearinghouse.org>.